

SZKOŁA PODSTAWOWA

Propozycja prelekcji wraz z prezentacją na pierwsze (wrześniowe) spotkanie nauczyciela WDŹ z rodzicami

1. Przedstawienie siebie jako nauczyciela WDŹ; kompetencje:

- przygotowanie pedagogiczne,
- przygotowanie merytoryczno-dydaktyczne (ukończony 250-godzinny kurs kwalifikacyjny „wychowanie do życia w rodzinie” lub 350-godzinne studia podyplomowe albo studia: nauki o rodzinie). Te formy kształcenia dały uprawnienia do prowadzenia zajęć WDŹ.

2. Dlaczego zajęcia WDŹ są ważne?

/slajd 1/

Podstawowym zadaniem szkoły jest wyposażenie uczniów w wiedzę i przygotowanie do zdobycia określonego zawodu, jednak każdy rodzic życzyłby sobie również, aby szkoła włączyła się w proces wychowania, by jego dziecko bezpiecznie przeszło przez okres dzieciństwa i młodości.

Bezpiecznie – to znaczy:

- bez uzależnień od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy, Internetu i gier komputerowych,
- by umiało w swoim życiu dobrze i mądrze wybierać kolegów, koleżanki i pierwsze sympatie,
- by potrafiło nawiązywać relacje koleżeństwa i przyjaźni.

Te właśnie zagadnienia są uwzględnione w programie zajęć WDŹ.

Państwa dzieci wchodzi w ważny okres życiowy nazywany adolescencją, czyli okresem dojrzewania. Nastąpi (może już nastąpiła?) tzw. burza hormonalna, a wraz z nią różne nastroje nastolatka – jego buntowniczość, czasem niepokojące... czy ze mną jest wszystko w porządku?

I tu jest zadanie dla dorosłych – głównie rodziców, a także i szkoły: powinniśmy przygotować nasze nastolatki (już w wieku 11-12 lat) do nadchodzących zmian związanych z adolescencją, czyli dojrzewaniem.

/slajd 2/

Wszystkie te informacje będą przekazywane w kontekście rodziny obecnej i tej, którą kiedyś założy Państwa dziecko. Ważne, aby Państwo również rozmawiali ze swoimi dziećmi na te tematy i poruszali zagadnienia związane ze zmianami zachodzącymi w okresie dojrzewania.

Na lekcjach WDŹ będą prezentowane zagadnienia nt.:

- zmian fizycznych zachodzących w organizmie nastolatka i nastolatki,
- o zmianach natury psychicznej, emocjonalnej i społecznej,
- a także o problemach i niepokojach związanych z okresem dojrzewania.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 1

Z ogólnopolskich badań przeprowadzonych przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)* na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej (lipiec 2015) wynika, że rodzice przyznają szkole II miejsce w tzw. uświadamianiu seksualnym (I miejsce przyznają rodzinnie).

<http://www.ibe.edu.pl/magis/materialy/IBE-raport-EKD.pdf>
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 2

/slajd 3/

Dlaczego lekcje wychowania do życia w rodzinie znalazły swoje miejsce w nauczaniu szkolnym? Szkoła przejmuje rolę wspomagającą rodziców w dziele wychowania, a problematyka związana z dojrzewaniem płciowym i seksualnością człowieka nierzadko sprawia rodzicom trudności.

Dyrektor każdej szkoły jest zobligowany do wdrożenia zajęć prorodzinnych, ponieważ art. 4 *Ustawy o planowaniu rodziny* deleguje Ministra Edukacji do wprowadzenia problematyki dotyczącej seksualności człowieka.

Rola i zadania szkoły w wychowaniu prorodzinnym

Z mocy prawa (art. 4. *Ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* z dnia 7 stycznia 1993 roku) Minister Edukacji Narodowej winien wdrożyć problematykę dot. wychowania seksualnego do nauczania szkolnego.

Szkoła stała się miejscem przekazywania wiedzy o ludzkiej płciowości, prokreacji, małżeństwie i rodzinie w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie.

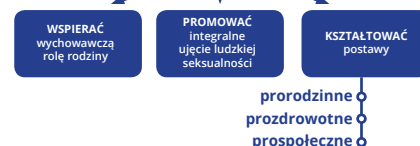
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 3

/slajd 4/

Istotne są założenia, które MEN sformułował, gdy przedmiot ten wchodził do polskich szkół. W rozporządzeniu z 12 sierpnia 1999 podkreśla się, że przedmiot ma charakter prorodzinny, prozdrowotny, prospołeczny i wspiera wychowawczą rolę rodziny.

Rozporządzenie MEN z 12 sierpnia 1999 r. (par. 2)

Realizacja treści programowych zajęć powinna stanowić spójną całość z pozostałymi działaniami wychowawczymi szkoły a w szczególności

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 4

/slajd 5/

Trzeba także zauważyć znaczenie zajęć WDŻ dla szkolnego programu wychowawczego i profilaktycznego. Nasz przedmiot jest kompatybilny z tymi programami, wspiera je i uzupełnia.

Profilaktyka w programach wychowania do życia w rodzinie

Hasła programowe szeroko uwzględniają problematykę wychowawczą i profilaktyczną. Ich realizacja umożliwia wzmocnienie charakteru ucznia oraz pomoc w kształtowaniu prawidłowych relacji rodzinnych i społecznych.

rozporządzenie MEN 12.08.1999 r.

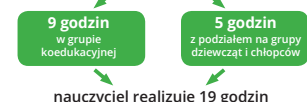
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 5

/slajd 6/

Jesteście Państwo zapewne zainteresowani, w jakim wymiarze godzin będzie ten przedmiot realizowany. Przedmiot WDŻ jest o tyle specyficzny, że część zajęć odbywa się z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców. Trzeba przyznać, że uczniowie bardzo lubią takie właśnie lekcje, ponieważ czują się wówczas swobodniejsi i mogą pytać o różne sprawy, o które nie zapytaliby w grupie koedukacyjnej. Szkoła szanuje więc prawo każdego człowieka do intymności, a taka organizacja zajęć umożliwia jego realizację. W każdej klasie jest 9 lekcji wspólnych, a 5 lekcji w grupach jednopłciowych. Od klasy IV szkoły podstawowej do III klasy w liceach, technikum i szkołach zawodowych uczniowie mają po 14 godzin wychowania do życia w rodzinie w ciągu roku. Daje to razem, w całym cyklu kształcenia, 112 godzin lekcyjnych. Praktycznie w ciągu roku szkolnego zajęcia WDŻ są realizowane w ciągu jednego semestru.

Realizacja WDŻ: szkoła podstawowa (kl. IV-VIII), liceum, technikum, szkoła zawodowa (kl. I-III)

14 godzin rocznie dla ucznia, przy czym:

ŁĄCZNIE: szkoła podstawowa (5 lat x 14h) + liceum, technikum, szkoły zawodowe (3 lata x 14h) = 112h WDŻ w cyklu nauczania

rozporządzenie MEN 12.08.1999 r.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 6

/slajd 7/

Trzeba jeszcze kilka słów poświęcić zasadom wychowania rodzinnego. Polska szkoła respektuje niezbywalne prawo rodziców jako pierwszych i najważniejszych wychowawców swoich dzieci. Jeżeli rodzice nie mieliby zaufania do szkoły, do nauczyciela WDŻ i do programu realizowanego na tych lekcjach, mają prawo do nieposyłania dziecka na zajęcia. Należy wówczas złożyć u dyrektora szkoły pisemną rezygnację.

Mam jednak nadzieję, że zauważycie Państwo wagę naszych zajęć, ich rolę wychowawczą i wspierającą Was - rodziców. Edukacja prorodzinna w szkole nie budzi społecznego sprzeciwu, ponieważ towarzyszy naszym dzieciom w ich wzrastaniu i prowadzi je ku dojrzałemu człowieczeństwu.

Zasady wychowania prorodzinnego

Wychowanie prorodzinne w szkole nie może abstrahować od zasad, norm i wartości przekazywanych w rodzinie. Dlatego rozporządzenie MEN respektuje niezbywalne prawo rodziców jako pierwszych wychowawców swoich dzieci. (art. 48 Konstytucji RP)

Przedmiot jest obligatoryjny do wdrożenia w każdej szkole, ale rodzic ma prawo odmowy (nieposyłania dziecka na zajęcia).

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 7

3. Główne cele lekcji WDŻ

/slajd 8/

Pragniemy pomóc Państwu dzieciom w harmonijnym, spokojnym i prawidłowym rozwoju. Na rozwój fizyczny nie mamy większego wpływu, chociaż też będzie mowa o właściwym odżywianiu, higienie, potrzebie snu i odpoczynku, ale na naszych zajęciach akcentuje się potrzebę budowania właściwych relacji.

I wreszcie zagadnienia trudne, ale ważne, tj. budzenie u Waszych dzieci ostrożności w relacjach z ludźmi, których nie znają – czy to w realnej rzeczywistości, czy w Internecie.

Nie chodzi o to, by niepokoić czy straszyć dzieci, ale o ograniczone zaufanie i czujność w sprawach najintymniejszych. O tym także będzie mowa na lekcjach WDŻ.

Cele zajęć WDŻ w szkole podstawowej:

- ukazanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka
- kształtowanie empatii zarówno w rodzinie, jak i poza nią;
- umiejętność komunikacji i rozwiązywania konfliktów rówieśniczych i rodzinnych;
- wartość koleżeństwa i przyjaźni.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 8

/slajd 9/

Treści nauczania w klasie VII i VIII poszerzają tematykę zajęć o zagadnienia związane z rozwojem psychoseksualnym człowieka i typowymi problemami, które przeżywa młodzież w tym okresie. Dlatego nie unikamy istotnych zagadnień, jak:

- zakochanie i młodzieńcza miłość,
- argumenty za opóźnieniem inicjacji seksualnej,
- rodzaje chorób przenoszonych drogą płciową i ich konsekwencje dla zdrowia człowieka,
- na czym polega odpowiedzialne rodzicielstwo,
- płodność człowieka i planowanie rodziny,
- osobowość, umiejętności i postawy, które są niezbędne do założenia w przyszłości rodziny,
- problem choroby i niepełnosprawności a także śmierci i przeżywania żałoby w rodzinie.

Istotne zagadnienia w kl. VII i VIII:

- pierwsze uczucia (zakochanie),
- inicjacja seksualna – dlaczego czekać?,
- płodność człowieka i odpowiedzialne rodzicielstwo,
- choroby przenoszone drogą płciową,
- uzależnienia behawioralne i od substancji chemicznych.

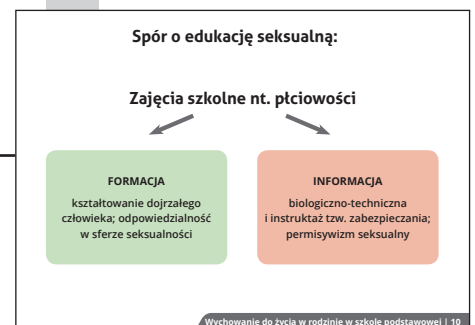
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 9

/slajd 10/

Dwa rodzaje edukacji seksualnej (A i B)

Nasze zajęcia będą wspierały Państwa – jako rodziców. Zajęcia WDŻ to nie jest hedonistyczna, permisywna edukacja seksualna, która miałaby demoralizować uczniów. Treści programowe są dostosowane do wieku i rozwoju dzieci oraz ich możliwości percepcyjnych. To zrozumiałe, że możecie Państwo mieć obawy i wątpliwości, ponieważ w wielu krajach zachodnich, np. w Niemczech, Szwecji czy Wielkiej Brytanii, rodzice nie mają wpływu na kształt zajęć. W tych krajach sugestie rodziców, a nawet ich protesty nie są brane pod uwagę, wręcz ignorowane, chociaż szkolne programy bywają szokujące i demoralizujące. W Polsce – dopóki istnieją prorodzinne programy i podręczniki – nie powinniście się Państwo obawiać. Będę wdzięczna/y za sugestie, inicjatywy i Państwa opinie. Proponuję zapoznanie się z podręcznikami do WDŻ, ćwiczeniami dla uczniów i pomocami dydaktycznymi.

(Prowadzący rozdaje te materiały rodzicom; można także przekazać wszystkim rodzicom ksero podstawy programowej WDŻ dla uczniów szkoły podstawowej).

Dziękuję za uwagę

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 11

4. Prośba skierowana do rodziców o wypowiedź i wspólną decyzję dotyczącą pytań zadawanych przez dzieci na lekcjach WDŻ.

– Czy pozwolą mi Państwo, jako nauczycielowi WDŻ, aby udzielać na forum klasy odpowiedzi na wszystkie pytania zadawane przez dzieci?

Dlaczego o to pytam? Otóż mogą pojawić się „śmiałe”, kłopotliwe pytania, wykraczające poza program WDŻ, więc niektórzy rodzice mogliby nie życzyć sobie, aby ich dziecko dowiadywało się w szkole o sprawach np. dotyczących seksualności ludzi dorosłych. W tej sytuacji są dwie możliwości:

- 1). jeśli Państwo wyrażą zgodę, będę odpowiadać na wszystkie pytania dzieci – na forum klasy; oczywiście w sposób jak najbardziej delikatny i z dużym stopniem ogólności, informując, że w przyszłości, tj. w kolejnych latach nauki dowiedzą się na ten temat więcej.
- 2). moje odpowiedzi będą udzielane indywidualnie – tylko dla dziecka zadającego pytanie, np. po lekcji.

Nauczyciel zapisuje wniosek z debaty rodziców, aby wiedzieć, jak w danej klasie traktować problem zbyt śmiałych pytań dzieci.

5. Zakończenie

Jeszcze raz pragnę podkreślić, że moim zadaniem jest pomóc Państwu, by Wasze dzieci mogły bezpiecznie przejść przez niełatwy okres młodości. Niełatwy szczególnie dziś, kiedy mamy wielu „konkurentów” w telewizji, Internecie, reklamach, a nawet czasopismach młodzieżowych. Nie możemy odgrodzić naszych dzieci od tego, co niesie współczesność. Trzeba więc nauczyć je rozwagi, mądrości, aby samo umiało w życiu wybierać, co ważne i wartościowe, by umiało kochać, a w przyszłości spełniło się w szczęśliwej rodzinie.

Zaproszenie do współpracy i współudziału rodziców w programowaniu zajęć, np. uwzględnienie sugestii dotyczących tematów lekcji; odpowiedzi na pytania zadawane przez rodziców itp.

Podziękowanie rodzicom za udział w spotkaniu.